

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: bakalářská

Posudek: oponenta

Práci hodnotil: doc. PhDr. Radim Kočandrlé, Ph.D.

Práci předložila: Michaela Stubnerová

Název práce: Atomismus mezi Démokritem a Epikúrem

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je představit atomistické koncepce Démokrita a Epikúra a ukázat jejich shodné znaky. Než se autorka k danému cíli dostane, přihlíží navíc k Parmenidovi. Jedná se o rozumný krok, neboť právě na výsledky jeho myšlení a vymezení skutečného jsou atomisté přímo reagovali. V další části práce je již pozornost věnována Démokritovi. Autorka prochází typické motivy spjaté s jeho myšlením. V prvé řadě pojednává o jeho pojetí jsoucna, tj. atomů a prázdna. Popisuje charakteristiky atomů a přihlíží k jejich pohybu a vzniku těles. Krátce si všímá i atomistické kosmologie. Věnuje se rovněž problematice smyslového vnímání a přibližuje též pojetí duše. Po tomto postupu stručně ukazuje hlavní bod atomistické odpovědi na Parmenida ve smyslu akceptace nejsoucna. V další hlavní části práce se autorka zaměřuje na Epikúra a jeho modifikovaný atomismus. Analogicky zde probírá jednotlivé charakteristiky atomů podle této koncepce a znovu přihlíží i k pojetí kosmologie, poznání a duše. Ačkoli se v případě Démokrita autorka nezabývala etikou, nyní se zastavuje u pojetí svobodného jednání i u pojetí bohů. V závěru, který plní roli srovnávací kapitoly, pak autorka přistupuje ke slibovanému porovnání obou koncepcí. Lze se proto domnívat, že se cíl práce podařilo splnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka zvolila nesnadné téma, které předpokládá obeznámenost nejen se soudobou sekundární literaturou, ale rovněž s původními prameny. V tomto bodě lze konstatovat, že práci příliš neprospívá spíše malé zacílení na původní prameny, neboť je postavena zejména na soudobé sekundární literatuře. Zlomky nebo referáty jsou citovány pouze sporadicky. Zvláště je to patrné v případě pojednávání o atomech a prázdnu jako principů, kde autorka odkazuje pouze na sekundární literaturu. Obecně lze soudit, že jednotlivé koncepce ani nejsou rozebrány do větších detailů. Důvodem je zjevně to, že se autorka v dané rozsahu práce rozhodla vylíčit obě atomistická pojetí. Hlavní témata jsou nicméně dobře akcentována. Ačkoli je tak v práci patrný vklad autorky, výklad je nutně spíše stručný, aby postihl jednotlivé klíčové oblasti. V tomto smyslu lze upozornit, že v úvodu je naopak věnováno Parmenidovi poměrně dost prostoru, přičemž například líčení vozové cesty se zdá nadbytečné. Spíše stačilo uvést hlavní principy Parmenidova myšlení, na které myslitelé dále navazovali. Předpokládanému srovnání obou atomistických koncepcí Démokrita a Epikúra pak není věnována samostatná kapitola, jak by čtenář mohl očekávat – to je předloženo až v závěru.

Ačkoli je v seznamu literatury uvedeno nemálo položek použité literatury (i zahraniční), je zjevné, že tato nebyla užita v plném rozsahu (často je položka citována jen jednou). Takto uváděná literatura spíše vytváří dojem, že byla uvedena spíše z důvodu navýšení jejího počtu, než aby byla opravdu výtěžena.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev je dobrý. V zásadě se neobjevují žádné gramatické prohřešky (již ve druhé větě úvodu nicméně chybí čárka nad „e“ ve slově „představitel“, podobně jsou zde atomisté psáni s velkým „A“). Je evidentní, že si autorka velmi dobře osvojila práci s literaturou. Tato je i adekvátně citována. Práce však přesto obsahuje různá opomenutí a problémy. V úvodu například není zmíněn třetí z autorů (M. Schofield) u knihy *Předsókratovští filosofové* (je zkomolen i název). Není také explicitně uvedeno, odkud jsou přebírány překlady (např. v pozn. 7). Podobně práce obsahuje různé zavádějící formulace. Například v popisu Parmenidovy básně se zdá, že její rozdělení je zaměněno za rozdělení dochovaných zlomků. *Prooimion* není „úvodní básně“, ale její úvod – ten navíc určitě nevede k vymezení jsoucna, jak autorka uvádí (s. 2). Když u otázky pohybu autorka píše, že pohyb atomu je „nutný k jeho samotné existenci“ (s. 8), není jasné v jakém konkrétním smyslu. Stejně tak je uvedeno, že atomy mají mít svobodnou vůli (např. s. 28), která je ale zpravidla doménou výkladu člověka. Podobně je v práci řada ne příliš šťastných formulací, jako např.: „podrobit studii“ (s. 6), „se stal Démokritos předmětem mnoha antických filozofů“ (s. 7), „svým hédonistickým postojem výrazně ovlivnil mnoho badatelů“ (s. 16), atp. Podobně se objevují formulace: Epikúros „šokoval obraz doby“ (s. 24), který měli zároveň „předstihnout“ starověcí filosofové (s. 28). V závěru je zase konstatováno, že Démokritos a Epikúros „nám mají co nabídnout“ (s. 28).

Práce je jinak vhodně členěna na jednotlivé kapitoly a doplněna o seznam zkratk citovaných děl. Primární literatura však není seřazena abecedně. Kapitola věnovaná Epikúrovi by měla začínat spíše na nové stránce. Podobně resumé by mělo začínat odshora na stránce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z práce je trochu rozporuplný. Práce na jedné straně určitě dosahuje formulovaných cílů a je vidět velké úsilí autorky popsat jednotlivé oblasti. Na straně druhé – možná pod dojmem obsáhlého seznamu relevantní použité literatury – by čtenář očekával detailnější výklad, navíc bez různých zaváhání. Přes nesporné množství použité sekundární literatury tak práce obecně spíše zůstává pouze na povrchu – již vzhledem k tomu, kolik témat v rámci daného rozsahu pokrývá.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

Datum: 23. 5. 2024

Podpis: